

трофічних) для прояву генотипу свиноматки та характеризує її генетичний потенціал продуктивності за основними репродуктивними ознаками.

УДК 639.3.032

В.І.ОЛЕКСИК<sup>1</sup>, В.В.БЕХ<sup>2</sup>, М.І.ОСІПЕНКО<sup>2</sup>

### ОТРИМАННЯ НОВОГО ПРОМИСЛОВОГО ВАРІАНТУ МАЛОЛУСКАТИХ ПОМІСЕЙ УКРАЇНСЬКИХ КОРОПІВ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

<sup>1</sup>ВАТ «Закарпатський рибокомбінат»

<sup>2</sup>Інститут рибного господарства УААН

Незважаючи на те, що малолускаті форми коропа відомі в Центральній та Східній Європі починаючи вже з XIII-XV століття, практично до останнього часу в Україні не проводились роботи з їх промислового (товарного) відтворення та вирощування. Як правило, науковці та виробничники обмежувалися створенням селекційних груп, внутрішньопорідних типів, порід рамчастих коропів, яких потім використовували суто для промислової гібридизації з лускатими. В результаті проведення такої системи схрещувань (згідно І закону Менделя), отримували товарну продукцію виключно у вигляді лускатих форм. За часів планової системи господарювання, коли основним завданням будь-якого підприємства було збільшення валового виробництва продукції, така ситуація була прийнятною, оскільки відомо, що малолускаті коропи поступаються лускатим за комплексом продуктивних ознак [Probst, 1953; Кирпичников, 1987].

В останні роки, з розвитком ринкових реформ в Україні, ситуація на ринку живої риби значно змінилася. Маркетингові дослідження свідчать про існування незадоволеного попиту на високоспинних малолускатих коропів європейського стандарту середньою масою понад 1 кг. Як свідчить досвід сусідньої Угорщини, різниця в ціні різних форм коропа може досягати 15-20%. За таких умов реалізації товарної продукції, вирощування малолускатих коропів стає рентабельним і є економічно ефективним.

Спираючись на кон'юнктуру ринку, у відкритому акціонерному товаристві «Закарпатський рибокомбінат» спільно з науковцями Інституту рибного господарства Української академії аграрних наук (м. Київ) розпочато комплекс довгострокових науково-дослідних та рибоводних робіт з створення нових високопродуктивних помісей малолускатого коропа з перспективою майбутньої селекції.

У якості вихідних форм були використані плідники українського малолускатого коропа нового типу першого покоління селекції (УМК<sub>F1</sub>) та плідники любінського внутрішньопорідного типу української рамчастої породи (ЛРК). У квітні 2000р. з метою поєднання кращих ознак вихідних груп малолускатого коропа отримані промислові поміси двох реципрокних варіантів.

У результаті попередньої обробки одержаних результатів, за такими показниками, як відсотки запліднення ікри та її розвитку на стадії морули і рухливого ембріону, маса личинок в момент вилуплення, маса 3-добових

личинки та маса 12-добових мальків, встановлена гетерозисна перевага помісної молоді перед чистопорідним любінським рамчастим коропом та новим українським малолускатим коропом першого покоління селекції на 5-8%.

УДК 636.22/28.082

Л.В.ОЛЕШКО

## СУЧАСНИЙ ГЕНЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БУГАЇВ-ПЛІДНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ, ЩО ФОРМУЄТЬСЯ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

За даними Міжнародної Асоціації симентальської худоби її популяція складає більш ніж 41 мільйон тварин. Симентальська порода досить невибаглива до умов утримання. Ця порода характеризується високою плодovitістю, має спокійний норов, чудові материнські та молочні якості, що забезпечує довгий підсисний період для телят. Разом з тим для них є властиві легке отелення та висока збереженість потомства. Розведення сименталів є одним з економічно вигідних завдань.

У даний період на племпідприємствах країни накопичений великий запас спермопродукції, як вітчизняних так і імпортованих бугаїв. Тепер одним із головних завдань фундації української симентальської м'ясної породи повина бути оцінка та перевірка наявної та імпортованої спермопродукції, розробка оптимальних варіантів цієї оцінки. Перш за все, це стосується сперми імпортованих бугаїв-плідників. Обумовлено це тим, що сперма бугаїв надходить як правило з розвинутих аграрних країн, де існує високий рівень годівлі та утримання, які ми повністю забезпечувати сьогодні не в змозі. В таких випадках змінюється взаємодія генотип-середовище, що є недостатньо вивченим.

Імпортовані бугаї складають групу рекомендованих для використання в племінне ядро – потенціальних батьків батьків і батьків матерів.

Імпортовані бугаї здебільшого належать до 5-ти ліній канадської, 4-ох ліній – німецької та 2-ох ліній – американської селекції. Слід зазначити, що з числа імпортованих бугаїв найбільша кількість (10 ліній) належить до австрійських сименталів, з яких найбільше виділяється лінія Метца 529019743. Бугаї-плідники цього походження використовуються не тільки в м'ясному, але і в молочно-м'ясному скотарстві. Решта представлена 15-тю заводськими і генеалогічними лініями, з яких 4 монбельярдського походження – Браво 12571, Пірата 11695, Еко 14237 і Осано 11594. З ухилом у бік молочном'ясного типу найбільша частка бугаїв віднесена до лінії Сигнала 4863 (16 гол.), Радоніса 838 та Воїна 8425 (по 10 голів). Серед тварин, оцінених за власною продуктивністю в 12-місячному віці варто відмітити представників канадської селекції. Їхня жива маса в рік складає  $602 \pm 50$  кг, а середньодобовий приріст до річного віку – 1535 г на добу. Потомки бугаїв американської, австрійської та вітчизняної селекції за цими показниками суттєво не відрізнялися, в середньому в групі тварин жива маса складала  $407 \pm 54$  кг, а приріст –  $1049 \pm 142$  г/добу. Різниця між окремими групами була невірогідною. За оцін-